

Bilag 1 Nye regler på magtanvendelsesområdet pr. 1/1-2020

Den 1. januar 2020 trådte nye regler på magtanvendelsesområdet i kraft.

De nye regler om magtanvendelse i serviceloven medfører en ny opdeling af servicelovens kapitel 24.

- Kapitel 24 alle voksne med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsnedsættelse.
- Kapitel 24 a voksne med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som ikke er en konsekvens af en erhvervet og fremadskridende mental svækkelse - målgruppen omfatter fx udviklingshæmning, autisme, erhvervet hjerneskade eller psykiske vanskeligheder.
- Kapitel 24 b voksne med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som er en konsekvens af en erhvervet og fremadskridende mental svækkelse - målgruppen omfatter fx demente.
- Kapitel 24 c besøgsrestriktioner.
- Det tidligere kapitel 24 a om domfældte er blevet til kapitel 24 d.

Formålet med lovændringen var at give kommunerne de bedst mulige rammer for at varetage omsorgspligten over for voksne mennesker med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, herunder mennesker med demens.

Det er fortsat et grundlæggende princip for magtanvendelse, at magt først kan anvendes, når det har vist sig umuligt at løse situationen med en socialpædagogisk indsats eller personaleressourcer.

Husorden:

De nye regler giver en klar hjemmel til i samarbejde med beboere og pårørende til beboere på bo- og dagtilbud efter serviceloven at fastsætte vejledende husordener for tilbuddets fællesarealer for at sikre tilbuddets overordnede funktion. Reglerne må ikke indsnævre den personlige frihed eller privatlivets fred uforholdsmæssigt eller på anden måde være byrdefuld.

For plejeboligers vedkommen er der mulighed for at fastsætte husordner efter almenboliglovens § 40.

Fysisk guidning:

Det er blevet indsat en bestemmelse i loven, sådan at det tydeligt fremgår, at der, hvis nærmere betingelser er opfyldt, kan anvendes fysisk guidning af borgere som led i varetagelsen af den daglige omsorg. Det kan for eksempel bestå i at lægge en arm omkring skulderen på en person for at angive, at man ønsker at personen skal følge med. Fysisk guidning kan bl.a. være relevant i situationer, hvor der er uoverensstemmelse mellem personens ageren og ønsker og personalets faglige vurdering af, hvad der er de bedste for personen.

Fysisk guidning indebærer ikke fastholdelse og anses ikke som magtanvendelse eller et indgreb i selvbestemmelsesretten. Der skal derfor ikke ske registrering og indberetning. Der kan dog klages til kommunalbestyrelsen over personalets brug af fysisk guidning.

Afværgenhjælp:

Der er nu som noget nyt hjemmel i servicelovens § 124 c til, at personalet kan anvende fysisk magt alene for at forhindre eller afværge en skade på *ting*.

Indgrebet skal være nødvendigt for at afværge en væsentlig ødelæggelse af fysiske genstande, og værdien af genstanden skal være af betydelig økonomisk værdi eller affektionsværdi, der tilhører en anden eller personen selv.

Afværgehjælp kan ske akut, dvs. uden forudgående ansøgning fra kommunen.

Anvendelsen af afværgehjælp skal registreres og indberettes til kommunalbestyrelsen.

Fastholdelse m.v.

Tidligere kunne kommunalbestyrelsen bl.a. træffe afgørelse om fastholdelse eller føren tilbage til boligen i akutte situationer.

Ved lovændringen er der i medfør af § 124 d nu mulighed for, at medarbejderne kan anvende fysisk magt i akutte situationer uden forudgående afgørelse fra kommunalbestyrelsen, når borgeren udviser en adfærd, der er til fare for borgeren selv eller andre og nærmere betingelser er opfyldt. Det er endvidere ikke længere et krav, at der er risiko for *væsentlig* personskade.

Fastholdelse m.v. kan først ske, når personalet forgæves har forsøgt at løse situationen med en socialpædagogisk indsats. Fastholdelse m.v. skal være så kortvarig som muligt og må ikke være mere indgribende end nødvendigt.

Demente:

Ved personer med betydelig og varig nedsat psykisk funktionsevne, som er en konsekvens af en erhvervet og fremadskridende mental svækkelse (f.eks. personer med demenslidelser) er det nu muligt efter § 136 d, at personalet kan fastholde, tilbageholde eller føre en person tilbage til boligen eller til et andet opholdsrum, hvis det er nødvendigt for at sikre en eller flere andre personers tryghed, værdighed og sikkerhed. Dette kan ske, når personen viser en adfærd, der er meget grænseoverskridende eller meget konfliktskabende i forhold til de øvrige beboere på bo- og dagtilbuddet eller i situationer, hvor en beboer er gået ind i en anden beboers egen bolig, uden at den anden beboer ønsker det.

Et indgreb, der er foretaget for at forhindre den pågældende i at forlade boligen eller et opholdsrum eller for at føre den pågældende tilbage til boligen eller et opholdsrum, kan begæres indbragt for retten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a.

Anvendelsen af fastholdelse m.v. skal registreres og indberettes til kommunalbestyrelsen.

Tryghedsskabende velfærdsteknologi

Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at anvende tryghedsskabende velfærdsteknologi for en person i en afgrænset periode, når der er risiko for personskade, og forholdelse i det enkelte tilfælde gør det påkrævet for at afværge denne risiko.

Bestemmelsen vedr. alarm- og pejlesystemer (§ 128b) er ændret, sådan at der er hjemmel til at bruge tryghedsskabende velfærdsteknologi også til at registrere bevægelser/fald i boligen og ikke alene til at registrere, hvis borgeren forlader botilbuddet.

For personer, hvor funktionsnedsættelsen er en konsekvens af en erhvervet og fremadskridende mental svækkelse (f.eks. personer med demens), kan tryghedsskabende velfærdsteknologi ifølge § 136 e anvendes som et led i

omsorgen for at sikre personens tryghed, værdighed og omsorg, hvis personen, en fremtidsfuldmægtig eller værge ikke modsætter sig. Hvis en af disse modsætter sig, vil der skulle træffes afgørelse om anvendelsen af tryghedsskabende velfærdsteknologi.

Låse eller anden sikring af yderdøre eller vinduer

Der er kommet hjemmel i servicelovens § 128 c til at træffe afgørelse om, at låse eller på anden vis sikre yderdøre eller vinduer til en beboers egen bolig på et botilbud i en afgrænset periode, når der er risiko for at personen vil forlade sin bolig og derved udsætte sig selv eller andre for fare. Der vil altid skulle være mindst én ulåst dør i beboerens egen bolig, da det ellers vil kunne udgøre frihedsberøvelse.

Afgørelsen kan ikke indebære aflåsning mellem beboerens egen bolig og fællesarealet.

Låsning eller anden sikring skal registreres og indberettes til kommunalbestyrelsen.

Kortvarig fastholdelse i personlige hygiejnesituationer

Tidligere skulle der sendes en forhåndsansøgning til kommunalbestyrelsen før end personalet kortvarigt kunne fastholde en person i visse hygiejnesituationer.

Den nye bestemmelse (§ 136 a) giver nu hjemmel til at medarbejderen kortvarigt kan fastholde personen i visse hygiejnesituationer, når det er nødvendigt for at sikre personens omsorg, sikkerhed eller værdighed uden en forudgående godkendelse fra kommunalbestyrelsen.

Episoden skal registreres og indberettes til kommunalbestyrelsen og personalelederen skal i den forbindelse vurdere, om det er sandsynligt, at der vil blive behov for kortvarigt at fastholde borgeren igen.

I sådanne tilfælde, vil der skulle søges om, at kommunalbestyrelsen træffer en tidsbegrænset afgørelse herom.

Servicelovens § 136 a gælder for personer, hvor funktionsnedsættelsen *ikke* er en konsekvens af en erhvervet og fremadskridende mental svækkelse.

Demente:

For personer, hvor

ERROR: syntaxerror
OFFENDING COMMAND: --nostringval--

STACK: